

Sandvikens kommun
Individ- och familjeomsorgsförvaltningen
Katarina Gröndahl
Verksamhetschef Ekonomiskt bistånd
katarina.grondahl@sandviken.se

Er referens
S2025/00416

Socialdepartementet

Remissvar - Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15)

Sammanfattning

Sandvikens kommun ställer sig i huvudsak positiv till förslagen i betänkandet förutom de två förslagen avseende bidragstak.

Sandvikens kommun tillstyrker i stora delar utredningens förslag avseende moderniserad riksnorm och de förslag som beskrivs i utredningen. Sandvikens kommun tillstyrker även i stora delar det som utredningen lämnar som förslag avseende personer som är sjuka och saknar sjukpenninggrundande inkomst och även förslagen som lämnas avseende att inte kunna ge bistånd till icke godkända andrahandsuthyrningar samt förslag att ekonomiskt bistånd endast ska lämnas till personer som uppfyller villkoren för att få vistas i Sverige.

Sandvikens kommun tillstyrker inte utredningens förslag på modell för bidragstak som begränsar den sammantagna nivån på bidrag och ersättningar. Sandvikens kommun, delar utredningens konsekvensbeskrivningar. Inte heller ställer sig Sandvikens kommun bakom det förslag om att begränsa riksnormens storlek för hushåll med fler än tre hemmavarande barn och skolungdomar under 21 år. Sandvikens kommun anser att med en begränsning av riksnormen med ett minskningsbelopp för hushåll med fler än tre barn tillsammans med en moderniserad riksnorm medför att barnen drabbas i för stor utsträckning.

Individ och familjeomsorgsförvaltningen

Postadress
Sandvikens kommun
Individ och
familjeomsorgsförvaltningen
811 80 Sandviken

Besöksadress
Plangatan 5

Telefon
026-24 00 00
Fax
026-27 27 15

E-post
individ.familjeomsorg@sandviken.se
Hemsida
www.sandviken.se

Organisationsnr
212000-2346
PlusGiro
420 70 33-4

Remissvar

Kapitel 7 Bidragstak

I utredningens uppdrag är att analysera olika modeller av bidragstak för att öka incitamenten till arbete.

7.9.1 En modell för ett bidragstak inom ekonomiskt bistånd

Sandvikens kommun *tillstyrker inte* utredningens förslag på modell för ett bidragstak som begränsar den sammantagna nivån på bidrag och ersättningar. Utredningen föreslår en modell för ett bidragstak där försörjningsstödet begränsas om det beräknade försörjningsstödet överstiger 80 procent av den disponibla inkomsten för ett motsvarande hushåll som inte har ekonomiskt bistånd och som har en löneinkomst på 22 000 kronor i månaden.

Effekterna bedöms som oklar vad gäller drivkraften till att erhålla ett arbete. Målgruppen som lever på försörjningsstöd står långt från arbetsmarknaden och har omfattande behov av stöd för att komma vidare ut i eget arbete. Effekten blir ökad ekonomisk ojämlikhet och ökad segregation. Konsekvenserna för barnen i de hushåll som påverkas av bidragstaket bedöms som stora och strida mot barnkonventionen. Sandvikens kommun, delar utredningens konsekvensbeskrivningar.

Kapitel 8 En moderniserad riksnorm

Sandvikens kommun ser precis som utredningen ett behov av översyn av riksnormen så att den i större utsträckning svarar mot dagens konsumtionsmönster. Försörjningsstödet ska tillgodose ett hushålls mer regelbundna utgifter per månad. Riksnormens kostnadsposter är i stort sett desamma sedan regleringen infördes.

Utredningen utgår från att försörjningsstödet ska vara ett kortvarigt bistånd där man kortsiktigt kan skjuta på vissa utgifter. Poängteras bör dock att så inte är fallet idag, utan allt fler biståndsmottagare lever på försörjningsstöd under långa perioder, vilket kan innebära ekonomisk utsatthet.

Utredningen tittar på skalfördelar för vissa kostnader i större hushåll, så som dagstidningar, internet och mobilabonnemang. Fler kan ta del av samma till exempel hushållets bredband, medan ensamstående står för hela kostnaden för bredband. Nuvarande riksnorm tar viss hänsyn till detta vad gäller gemensamma hushållskostnader, men utredningen uppger att även i andra sammanhang kan det finnas ekonomiska fördelar med att vara fler i ett hushåll, så som storpacksinköp, ärva kläder och leksaker. Utredarna konstaterar att olika former av skalfördelar bör beaktas.

Sandvikens kommun *kan delvis tillstyrka* att skalfördelar kan förekomma, så som bredband och vid gemensamma hushållskostnader men det kan vara svårare att bedöma skalfördelar i personliga kostnader som rör till exempel barnen.

8.9.2 Riksnormens kostnadsposter

Sandvikens kommun *tillstyrker* att riksnormen ska täcka hushållets normala kostnader. Ju fler kostnader som schabloniseras desto enklare blir biståndsprövningen och påvisar även vad som bör ingå i skälig levnadsnivå.

Sandvikens kommun *ser dock att under posten personlig hygien även fortsättningsvis hälsa ska ingå*. Utredarna föreslår att endast post benämnd personlig hygien utifrån Konsumentverkets kostnadsposter, dock bör även hälsa innefattas så som tidigare. I hälsa bedöms ingå kostnader för normal konsumtion av mediciner utom högkostnadsskyddet så som Alvedon, även kostnader för t ex plåster och sårvård bör ingå i denna kostnadspost. Dessa poster ingår inte i konsumentverkets kostnadspost – personlig hygien.

I konsumentverkets kostnadspost personlig hygien ingår även – ett årligt besök hos tandläkare. *Det bör förtydligas om detta ska ingå i riksnormen.*

Sandvikens kommun *tillstyrker* att inte kostnad för hemförsäkring och arbetslöshetsförsäkring inte ska ingå i riksnorm.

Dock bör påtalas att riksnormen minskar jämfört med dagens riksnorm för de för de flesta åldersgrupperna vad gäller barn och skolungdomar, vilket kan innebära risk för att barnen inte får sina behov tillgodosedda. Redan idag upplever många barnfamiljer att det kan upplevas svårt att klara sin ekonomiska situation om man lever på försörjningsstöd under lång tid. Vissa skalfördelar kan finnas vad avser mat för större hushåll, så som utredningen påtalar.

Med en moderniserad riksnorm kan eventuellt incitamenten öka till att ta ett arbete, men dock bedöms detta vara begränsat till stora barnfamiljer och inte den stora målgruppen av försörjningsstöddtagare. Risk finns dock att denna målgrupp trots lägre riksnorm inte erhåller arbete och endast barnen drabbas utifrån att hushållet erhåller mindre medel att leva av. Många i denna målgrupp har svårt att erhålla arbete, utifrån att de ofta är språksvaga och har dålig skolunderbyggnad.

8.9.3 Uppdelning av riksnormens personliga kostnader och gemensamma hushållskostnader

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens förslag om att ange de personliga kostnaderna för hemmavarande barn i olika åldersgrupper och de vuxna som ensamstående respektive gifta eller sambor. Fördelar bedöms föreligga att ha samma åldersindelning som konsumentverket, då jämförelser underlättas och även handläggningen förenklas då åldersgrupperna inte blir lika många som tidigare.

8.9.4 och 8.9.6 Riksnormen ska baseras på ett referensvärde och utgå från Konsumentverkets pris- och konsumtionsundersökningar.

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens förslag att riksnormen ska baseras på ett referensvärde och utgå från Konsumentverkets pris- och

konsumtionsundersökningar. Sandvikens kommun ser fördelar med att skydda riksnormens reala värde och den beräkningsmodell som redovisas i 8.9.6 bedöms som enkel och medför att kommuner lättare kan planera för kommande ökningar av riksnormen och att riksnormen för kommande år redovisas i god tid. Sandvikens kommun kan *dock inte uttala sig* om den modell som beskrivs är den bästa eller om det finns andra sätt att utgå ifrån vad gäller att uppräknas riksnormen.

8.9.5 Belopp för de kostnadsposter som ingår i riksnormen bör redovisas Sandvikens kommun *tillstyrker* att de kostnadsposter som ingår i riksnormen redovisas. Att alla kommuner utgår från samma kostnadsposter bedöms som mer likvärdigt. Då inte kostnadsposter har redovisats har många kommuner gjort egna fördelningar som skiljer sig åt mellan kommuner, vilket inte bedöms som gott. Genom att redovisa för de kostnadsposter som ingår i riksnormen, så kan försörjningsstödtagare på ett bättre sätt se vad riksnormen är tänkt att täcka för olika behov och samtidigt fungera som ett stöd för kommunerna när de ska bistå med hushållsekonomisk rådgivning.

Kapitel 9 Lokala tillägg inom det ekonomiska biståndet.

Utredningen har haft uppdrag att titta på och analysera effekterna av att begränsa rätten till att göra lokala tillägg till försörjningsstödet utöver det som anges i riksnormen. Lokal tillägga förekommer idag i många kommuner. Till exempel avseende bredband och kostnader runt barn. Kommuner bortser även från vissa inkomster så som det tillfälliga tilläggsbidraget i bostadsbidraget och fondmedel. Kommuner ger även bistånd utöver riksnormen vid enskilda tillfällen till exempel till kläder vid ansökningar där våld förekommit.

9.7.1 Försörjningsstöd som avser riksnormens kostnadsposter ska inte lämnas med högre belopp än vad som anges i riksnormen.

Sandvikens kommun *tillstyrker* att ett förtydligande av att försörjningsstödet inte ska lämnas med högre belopp än vad som anges av riksnormen. Utredningen fastslår att det inte heller tidigare har funnits lagliga förutsättningar att försörjningsstöd enligt 4 Kapitel 3 § socialtjänstlagen har kunnat ges till ett högre belopp än vad som anges av riksnormen och att detta bör förtydligas. Sandvikens kommun *tillstyrker* detta och ser att detta medför att försörjningsstödtagare får en mer likvärdig bedömning över landet och skillnader mellan invånare i olika kommuner minskar.

Det bedöms dock som viktigt att vid bedömning av riksnormen och dess kostnadsposter samt eventuella beslut om bidragstak utformas för att minska påverkan av främst barnen i hushåll som uppbär försörjningsstöd.

9.7.2 Försörjningsstöd ska i vissa enskilda fall beräknas till en högre nivå

Sandvikens kommun *tillstyrker* att det ska framgå av socialtjänstlagen att i enskilda fall ska skäliga kostnader enligt 4 kapitel 3 § första stycket 1 socialtjänstlagen beräknas till en högre nivå om det, när det gäller

hemmavarande barn och skolungdomar under 21 år finns särskilda skäl, och när det gäller vuxna finns synnerliga skäl.

Kapitel 10 Begränsning av försörjningsstödet för större hushåll

I utredningen uppdrag ingår att analysera förutsättningarna för att påtagligt begränsa försörjningsstödet för större hushåll och konsekvenserna av en sådan begränsning. Utgångspunkten är att det ska löna sig att gå från bidrag till arbete. Utredningen har sett att det ekonomiska utbytet av arbete minskar med antal medlemmar i hushållet som mottar försörjningsstöd.

10.6.1 Begränsning av försörjningsstödet för större hushåll

Sandvikens kommun *tillstyrker inte* utredningens förslag om att begränsa riksnormens storlek för hushåll med fler än tre hemmavarande barn och skolungdomar under 21 år. Ett hushåll kan undantas från begränsningen om det finns synnerliga skäl.

Minskningen av riksnormen utgörs av ett minskningsbelopp per barn eller skolungdom utöver tre vid beräkning av personliga kostnader i riksnormen. Minskingsbeloppet ska beräknas av regeringen och fastställas i samband med riksnormen varje år. Minskingsbeloppet utgår från ett viktat genomsnitt av personliga kostnader för barn i olika åldrar. Stadigvarande barn och skolungdom beräknas som ett barn, växelvis boende barn och skolungdom räknas som ett halvt barn.

Försörjningsstöd är tänkt att vara ett kortvarigt bistånd, men har alltmer kommit att bli ett långvarigt bistånd och försörjning för allt fler. Med förslag på en ny moderniserad riksnorm innebär redan att försörjningsstödet minskar jämfört med dagens riksnorm och minskningen är störst för stora barnfamiljer.

Med en begränsning av riksnormen med ett minskningsbelopp för hushåll med fler än tre barn tillsammans med en moderniserad riksnorm riskerar att barnen drabbas i för stor utsträckning. Många av de som idag lever på försörjningsstöd har svårt att erhålla ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. De ekonomiska klyftorna bedöms öka och effekten på att öka incitamenten till att söka arbete endast kanske ökar för de familjer som har många barn, vilket utgör en mindre andel av de hushåll som ansöker om försörjningsstöd. Sandvikens kommun bedömer att en moderniserad riksnorm där normen för barnen minskas bedöms räcka. Att även införa ett minskningsbelopp som även den endast drabbar större barnfamiljer bedöms inte påverka incitamenten till att flertalet vuxna försörjningsstödstagare kommer att ta ett arbete.

Om förslaget skulle gå igenom bedöms det minskningsbeloppet som skrivs fram i utredningen som det som minst påverkar hushållen och bedömningen om hur växelvisa barn beräknas bedöms som korrekt. Positivt är även att undantag kan ske från begränsningen men det kräver även tydliga riktlinjer om när synnerliga skäl föreligger.

Kapitel 11 Kompletterande bistånd vid deltagande i studier inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program

Utredningen uppdrag är att analysera otydligheter i regelverket avseende kompletterande bistånd vid studier för personer inskrivna i arbetsmarknadspolitiska program. Utredningen konstaterar att kommuner idag tolkar regelverket olika om ekonomiskt bistånd kan beviljas avseende studier inom ett arbetsmarknadspolitiskt program eller arbetsmarknadsutbildning. Många kommuner beviljar dock bistånd utifrån att man bedömer att personen bedöms stå till arbetsmarknadens förfogande och följer anvisad sysselsättning av arbetsförmedlingen.

11.7.1 Inget behov av förtydligande av regelverket avseende att den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program står till arbetsmarknadens förfogande.

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens förslag att det inte finns något behov av att lämna författningsförslag i syfte att förtydliga regelverkets krav. Det är tydligt att den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program anses stå till arbetsmarknadens förfogande. Kompletterande ekonomiskt bistånd kan därmed beviljas för den som deltar vid studier inom arbetsmarknadspolitiskt program.

11.7.2 Det ekonomiska biståndets grundläggande principer harmoniserar inte med deltagande i reguljära studier inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program.

Sandvikens kommun *gör samma bedömning* som utredningen att det ekonomiska biståndet grundläggande principer om att behovet i första hand ska tillgodoses på annat sätt samt att biståndet är avsett att vara kortvarigt inte harmoniserar med deltagande i reguljära studier inom ramen för arbetsmarknadspolitiska program. Det bedöms finnas behov av en översyn.

Kapitel 12 Vägledning och stöd till biståndsmottagare som studerar

Sandvikens kommun *gör samma bedömning* som utredningen i deras analys.

Kapitel 13 Utökad uppgiftsskyldighet för bättre kontroll av kravet att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Kommuner behöver uppgifter för att kunna bedöma om den sökande står till arbetsmarknadens förfogande och därmed rätten till ekonomiskt bistånd på ett smidigt och effektivt sätt. Rätten till bistånd sker varje månad och det är av största vikt att detta kan ske så effektivt och rättssäkert som möjligt. Detta underlättar även för den enskilde individen att information på ett smidigt sätt kan inhämtas och kan även förebygga felaktigt utbetalt bistånd.

13.8.1 Arbetsförmedlingens uppgiftsskyldighet gentemot socialnämnden utökas

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens förslag att socialnämnden får rätt att ta del av uppgifter om en persons programanvisning uppgår till heltid, uppgift om att arbetsförmedlingen har fattat ett sanktionsbeslut samt uppgift om att rapporterade aktiviteter i aktivitetsrapporten eller antal sökta arbeten inte stämmer överens med vad som anges i handlingsplanen.

13.8.2 Det finns uppgifter som ur kontrollsynpunkt även fortsatt inte bör omfattas av uppgiftsskyldighet från arbetsförmedlingen till socialnämnden.

Sandvikens kommun *tillstyrker delvis* utredningens förslag avseende de uppgifter som fortsatt inte bör omfattas av uppgiftsskyldighet. Socialnämnden ser ett behov av att ta del av sökandes handlingsplan och innehåll i aktivitetsrapport för att på ett effektivt sätt kunna se vilken planering den enskilde individen har med arbetsförmedlingen. Detta för att underlätta för en effektiv bedömning av rätten till ekonomiskt bistånd samt göra en korrekt bedömning av kompletterande insatser för individen.

Sandvikens kommun *bifaller* att skäl till sanktionsbeslut, skäl till avregistrering samt om underrättelse till arbetslöshetskassan även fortsättningsvis inte ska omfattas av uppgiftsskyldighet.

Kapitel 15 Ökad användning av kunskapsbaserade metoder inom ekonomiskt bistånd.

Utredningen har i uppdrag att lämna förslag på åtgärder i syfte att bidra till ökad användning av kunskapsbaserade metoder inom ekonomiskt bistånd. Utredningen visar att de flesta kommuner bedömer det som viktigt att öka användningen av kunskapsbaserade metoder. Utredningen visar även att det finns lite forskning avseende effekter av insatser för biståndsmottagare och vilka typer av insatser som ger effekt. Det saknas även nationell statistik över kommunala arbetsmarknadsinsatser.

15.12.1 Uppdrag till Socialstyrelsen att ta fram ett kunskapsstöd för arbetet med att bryta långvarigt biståndsmottagande

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens förslag att regeringen ska ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett kunskapsstöd för arbetet med att stödja individen till självförsörjning. Kunskapsstödet ska utgå från relevant forskning och innefatta kunskapsbaserade metoder samt utformas på ett sådant sätt att det är lättillgängligt för kommunerna.

Sandvikens ser precis som framkommer i utredningen att det är mycket viktigt att erhålla mer stöd i att arbete kunskapsbaserat och vilka insatser som ger effekt. Detta ligger även i linje med den nya socialtjänstlagen samt utredningen avseende aktivitetskravet. Detta kan även bidra till att biståndsmottagare erhåller likvärdigt stöd över landet.

15.12.2 Regeringen ska tillsätta en utredning som får i uppdrag att lämna förslag på hur statistik om kommunala arbetsmarknadsinsatser kan samlas in.

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens förslag att regeringen ska tillsätta en utredning som får i uppdrag att kartlägga och analysera vilka registerbaserade data avseende kommunala arbetsmarknadsinsatser som behövs för att kunna utvärdera effekter samt ta fram på vilket sätt som insamlingen av data ska bedrivas.

Kapitel 16 Personer som är sjuka och saknar sjukpenninggrundande inkomst

I utredningens uppdrag ingår att lämna förslag på hur ett ändamålsenligt stöd kan säkerställas för de biståndsmottagare som är förhindrade att arbeta på grund av sjukdom och som saknar sjukpenninggrundande inkomst (SGI). Utredningen konstaterar att en sjuk individ som saknar SGI inte får samma stöd i sin rehabilitering som en individ som har en sjukpenninggrundande inkomst. Få individer ansöker om samordnat rehabilitering via Försäkringskassan erhåller stöd.

Inom sjuk- och rehabiliteringsområdet finns flera olika aktörer som hälso- och sjukvården, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och socialtjänsten. Aktörerna har alla olika ansvarsområden, vilket ställer höga krav på samverkan och samordning för att den enskilde individen ska erhålla adekvat stöd.

En bredare och översyn av ansvarsfördelningen och samverkan mellan myndigheter behövs för att tillgodose behoven av ändamålsenligt stöd och vilka myndigheter som ska tillgodose behoven.

16.6.1 Läkarintyg ska lämnas som sjukdomsperioden överstiger sju dagar Sandvikens kommun *tillstyrker* att den som är förhindrad att stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom ska visa nedsättning av arbetsförmåga genom att lämna ett läkarintyg om hindret överstiger sju dagar. Regeringen ska ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram blanketter samt arbeta fram verkställighetsföreskrifter och förutsättningar för digital överföring av läkarintyget.

Sandvikens kommun håller med om att sjuka biståndsmottagare bör behandlas på samma sätt som andra sjuka och att detta ökar rättssäkerheten. Medicinska underlag är en förutsättning för att kunna stödja och bedöma vilka rehabiliterande insatser som individen behöver. Detta skapar även likvärdighet över landet och att alla sjuka bedöms på likvärdigt sätt. Sjukintygen bör inte bara fokusera på vad individen inte klarar av utan även vad den klarar av, då bedömningen ofta blir om individen kan delta i arbetslivsinriktad rehabilitering och inte om den kan utföra ett visst arbete, då individen är arbetslös.

Idag får inte den individ som saknar SGI inte samma stöd som den som har en SGI. Idag vill inte heller vården skriva läkarintyg för sjuka individer som saknar SGI och ofta är underlagen bristfälliga.

16.6.2 Socialnämnden ska bedöma om biståndssökandens arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom

Sandvikens kommun *tillstyrker med vissa betänkligheter* utredningens bedömning att socialnämnden ska bedöma om en enskilds arbetsförmåga är nedsatt på grund av sjukdom, baserat på ett läkarintyg som lämnas som ett underlag till ansökan om ekonomiskt bistånd. Enligt utredningen ryms detta inom befintlig lagstiftning, vilket Sandvikens kommun tillstyrker. Dock är Försäkringskassan en expertmyndighet vad gäller bedömningen av arbetsförmåga utifrån läkarintyg, medan handläggare inom ekonomiskt bistånd saknar denna kompetens.

Sandvikens kommun kan som utredningen se en komplexitet i att fler aktörer ska involveras i bedömningen om rätten till ekonomiskt bistånd. Det kan även vara flera aspekter som vägs in vid bedömningen om rätten till bistånd. Om Försäkringskassan skulle ha ansvar även för denna målgrupp skulle biståndsbedömningen kunna försvåras och fördröjas. Dock finns risk att om Försäkringskassan inte har ett ansvar för alla sjuka individers rehabilitering, att en person som är sjuk inte får något stöd i sin rehabilitering om hushållet inte bedöms berättigad till ekonomiskt bistånd. Denna målgrupp riskerar att hamna mellan stolarna.

Försäkringskassan har ett samordningsuppdrag för personer som har en nedsatt arbetsförmåga. Samordningsuppdraget är både strukturellt och individuellt. Strukturellt genom att skapa förutsättningar för samverkan mellan olika aktörer så att arbete med individnivå kan erbjudas på ett så bra sätt som möjligt. De personer som saknar SGI kan ansöka om samordnad rehabilitering hos Försäkringskassan. Många får dock inte stöd via samordnad rehabilitering. Tydligare riktlinjer om detta bör framarbetas och Försäkringskassans bör ta ett större ansvar än vad de gör idag. Läkarintyg kan medföra att målgruppen får mer stöd än tidigare. *Sandvikens kommun anser att grunden borde vara att Försäkringskassan bör ta större ansvar för alla sjuka individer och i större utsträckning i samverkan med socialtjänsten bevilja samordnat stöd.*

16.6.3 Det behövs stöd för handläggare inom ekonomiskt bistånd i bedömningen av om läkarintyg visar att arbetsförmåga är nedsatt

Sandvikens kommun *tillstyrker* att Socialstyrelsen ges i uppdrag att, i samverkan med Försäkringskassan, ta fram kunskapsstöd för att tillhandahålla kunskap när det gäller bedömningar av om läkarintyg visar att en persons förmåga att stå till arbetsmarknadens förfogande är nedsatt på grund av sjukdom.

Idag saknas kompetens att på ett rättssäkert och på ett professionellt sätt bedöma läkarintyg inom ekonomiskt bistånd. Denna kunskap finns inom Försäkringskassan. Kommunen håller med utredning om att stödmateriel ger bättre möjlighet till bättre bedömningar.

16.6.4 Socialnämnden får begära att den som är förhindrad att stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering

Sandvikens kommun *tillstyrker* att det i socialtjänstlagen införs en möjlighet för socialnämnden att begära att den som är förhindrad att stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom ska delta i arbetslivsinriktad rehabilitering. Detta utifrån den enskildes egna individuella förutsättningar.

Detta skapar en förutsättning att arbeta aktivt med den enskilde som bedömer sig vara sjuk och inte kan delta i insatser. Detta motverkar även inlåsningseffekter om den enskilde individen inte medverkar till att delta i rehabiliterande insatser när läkarintyg finns.

16.6.5 Det delade ansvaret bör kvarstå med samverkan behöver stärkas för att biståndsmottagare utan SGI ska få ändamålsenligt stöd.

Sandvikens kommun *tillstyrker* att om biståndsmottagare utan SGI ska få ett ändamålsenligt stöd behöver samverkan mellan de olika aktörerna stärkas, om ansvarsfördelningen fortsatt ska vara delat mellan olika aktörer.

I utredningen framgår att endast en av tio tillfrågade kommuner ansar att biståndsmottagare utan SGI får ändamålsenligt stöd för att återfå arbetsförmåga, vilket Sandvikens kommun även ser. Det finns svårigheter i samverkan mellan hälso- och sjukvården, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och kommunerna.

16.6.6 Uppdrag som gemensamt nationellt kunskapsstöd som tydliggör ansvarsfördelningen och ökar sannolikheten att sjuka biståndsmottagare som saknar SIG får ändamålsenligt stöd

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens förslag på att regeringen ska ge Socialstyrelsen, Försäkringskassan och arbetsförmedlingen i uppdrag att gemensamt och i samverkan ta fram ett kunskapsstöd för arbetet med att stödja sjuka biståndsmottagare som saknar SGI att återfå arbetsförmåga. Varje aktörs ansvar och uppdrag ska beskrivas samt en plan för implementering och uppföljning av kunskapsstödet.

Kapitel 17 Strukturerad samverkan enligt samordnad individuell plan

Utredningen har i uppdrag att se över hur socialtjänstens och hälso-och sjukvårdens samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Kriminalvården och Statens institutionsstyrelse kan stärkas vad avser arbetet med samordnad individuell plan (SIP).

17.7.1 Kommunen ges möjlighet att initiera samordnad individuell plan med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen om den enskildes ansökan om samordnad rehabilitering avslås

Sandvikens kommun *tillstyrker* att det i socialtjänstlagen ska regleras att om den enskilde har fått avslag på ansökan om samordnad rehabilitering enligt socialförsäkringsbalken ska Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen, eller båda, delta i upprättelse av samordnad individuell plan om kommunen bedömer att sådant behov finns.

17.7.2 Det finns inte behov av förändrad lagstiftning för att stärka samverkan med Statens institutionsstyrelse och Kriminalvården

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens bedömning att det inte finns tillräckliga behov av att ändrad lagstiftningen vad gäller samverkan mellan ekonomiskt bistånd och Statens institutionsstyrelse och Kriminalvården vad gäller arbetet med samordnad individuell plan i syfte att stärka samverkan.

17.7.3 Kunskap om samordnad individuell plan ska innefattas i ett kunskapsstöd

Sandvikens kommun *tillstyrker* att kunskapen om samordnad individuell plan ska innefattas i det kunskapsstöd som föreslås i avsnitt 16.6.6.

Kapitel 18 Ekonomiskt bistånd till kostnader för hyra av bostad i andra hand

I utredningens uppdrag ingår att undersöka vilka krav socialtjänsten ställer på biståndssökande att styrka sina boendekostnader. Utredningen ska även bedöma om det finns behov av att ställa krav på att ekonomiskt bistånd endast ska lämnas för hyreskostnader vid vissa typer av kontrakt. Utredningen ska vid behov lämna nödvändiga författningsförslag.

Idag saknas lagliga förutsättningar för kommunerna att neka bistånd till boendekostnader enbart på grund av att hyresförhållandet strider mot det hyresrättsliga regelverket.

18.8.1 Försörjningsstöd lämnas endast till kostnader för hyra av en bostad i andra hand om hyresvärden, bostadsrättsförening eller hyresnämnd godkänt andrahandsupplåtelsen

Sandvikens kommun *tillstyrker* att en ny bestämmelse införs i socialtjänstlagen i vilket det klargörs att försörjningsstöd till boendekostnader lämnas till den som hyr en bostad i andra hand endast om hyresvärd, bostadsrättsförening eller hyresnämnd har godkänt andrahandsupplåtelsen. Om det finns särskilda skäl har den enskilde rätt till försörjningsstöd även om hyresförhållandet inte uppfyller kravet på godkännande.

Rätten till bistånd följer på detta sätt övriga lagstiftning/regelverk inom området. Dock bedöms det vara gott att en individuell bedömning kan göras i varje enskilt fall och kunna godkänna hyra vid särskilda skäl under en begränsad tid och för att undvika akut nödsituation.

18.8.2 Det saknas förutsättningar för att införa ett krav på godkännande av den som hyr en del av en bostad som inneboende

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens bedömning att det saknas förutsättningar för att införa ett krav i socialtjänstlagen på att den som hyr en del av en bostad som inneboende endast ska beviljas bistånd om hyresvärd, bostadsrättsförening eller hyresnämnd har lämnat sitt godkännande.

18.8.3 Inget behov av ytterligare metodstöd för att socialnämndens handläggning av ekonomiskt bistånd till kostnader för boende

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens bedömning om att det inte finns behov av ytterligare metodstöd för socialnämndens handläggning av ekonomiskt bistånd till kostnader för boende.

Kapitel 19 Ekonomiskt bistånd till personer som vistas i Sverige utan tillstånd

Utredningen har i uppdrag att kartlägga och analysera vilka grupper som olovligen befinner sig i Sverige och som ansöker om ekonomiskt bistånd, i vilken omfattning bistånd utgår och vilken typ av bistånd som i så fall utgår. Utredningen ska även lämna författningsförslag som innebär ett förbud för kommuner att, med undantag för akuta nödsituationer, bevilja ekonomiskt bistånd till den som olovligen vistas i landet.

19.7.1 Ett krav införs på att ekonomiskt bistånd endast ska lämnas till personer som vistas lagligen i Sverige

Sandvikens kommun *tillstyrker* utredningens förslag att ekonomiskt bistånd endast ska lämnas till personer som uppfyller villkoren för att få vistas i Sverige. Kravet begränsar inte socialnämndens förutsättningar att lämna bistånd i akuta nödsituationer.

Detta skiljer sig inte mot hur Sandvikens kommun redan idag tolkat dagens rättspraxis och regelverk.